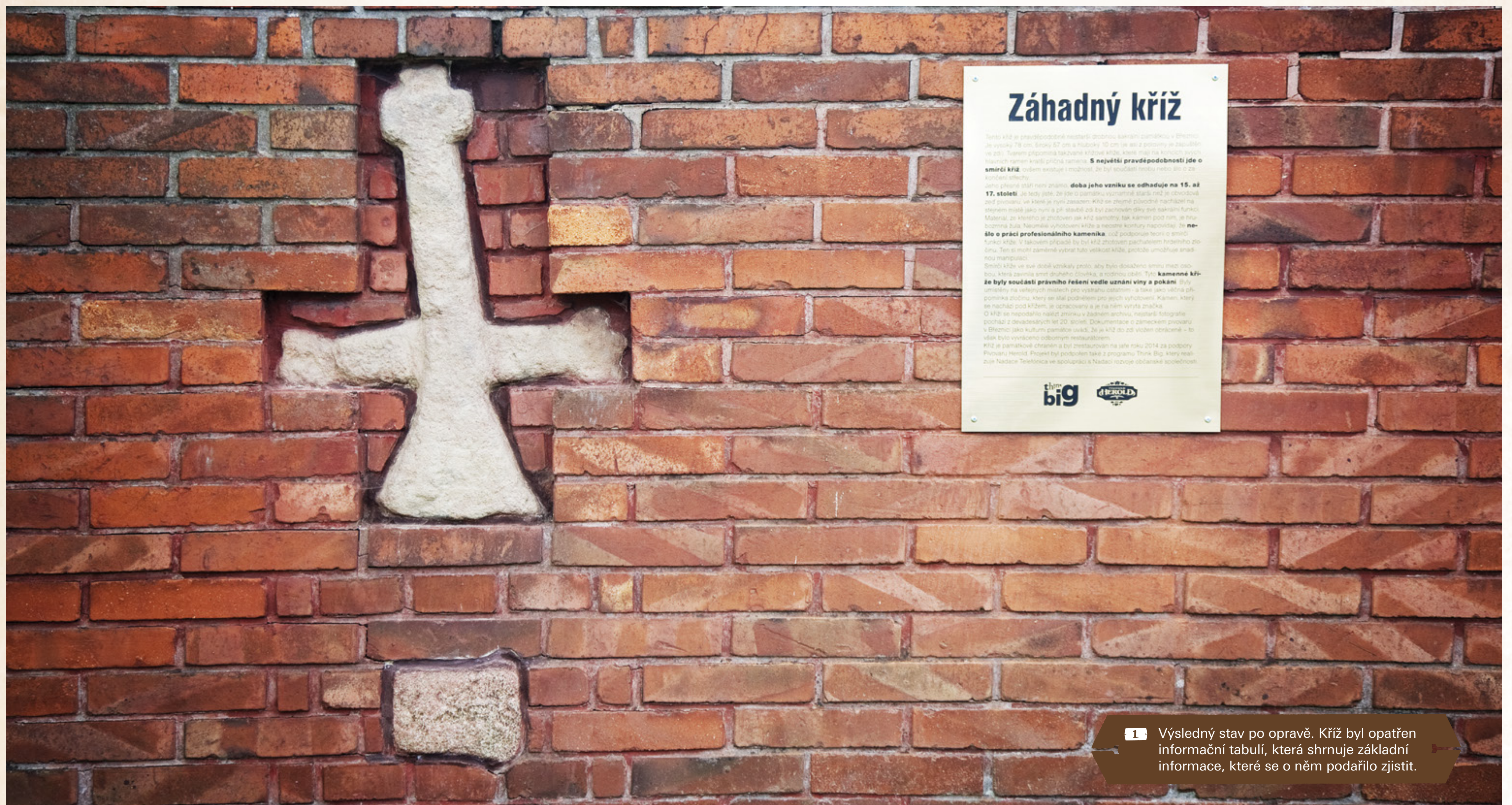

KŘÍŽ V OBVODOVÉ ZDI PIVOVARU

2

Stav smírčího kříže před restaurací, kdy byl silně zvětralý a neodborně vyspravovaný. Spolu se zdí byl před lety natřen červenou barvou, což bylo zvlášť patrné v několika prohlubních v kříži, kam barva zatekla.

3

Na detailu levého ramene jsou vidět prohlubně. Mohou být důsledkem mechanických zásahů do kříže, dříve se totiž věřilo, že i nepatrný úlomek ze smírčího kříže přináší štěstí.

4

Nejprve byly odstraněny staré vysprávky a smyta červená barva. Vzniklá prázdná místa byla odborně vyplněna a z celého povrchu byl odstraněn nános mechu, lišejníků a nečistot. Poté byl kříž ošetřen hydrofobizací, aby se předešlo další degradaci.

5

Země před křížem byla upravena a osazena trávou. Pomáhala brigáda zaměstnanců pivovaru.

6

Opravený kříž byl slavnostně odhalen 9. 5. 2014 docentem Jiřím Beranem z Rady města Březnice.

7

Detail očištěného kamene pod křížem s vyrytou značkou neznámého původu. Původní domněnka, že jde o datum, byla však vyvrácena.

V SEVERNÍM RAMENI OBVODOVÉ ZDI BŘEZNICKÉHO PIVOVARU se nachází (s největší pravděpodobností) smírčí kříž, který je nejspíš nejstarší drobnou sakrální památkou v Březnici. Jeho rozměry jsou 78x57 cm, hluboký je 10 cm, takže je asi z poloviny zapuštěn ve zdi. Tvarem připomíná tzv. kříže křížové, které mají na koncích svých ramen kratší příčná ramena. Jeho přesné stáří není známo, doba vzniku se odhaduje na 15.–17. století, je tedy jisté, že jde o památku významně starší než je samotná zeď, ve které je nyní zasazen. Kříž se snad původně nacházel na stejném místě jako nyní a při stavbě zdi byl zachován díky svému symbolickému významu či historii. Kromě teorie, že jde o smírčí kříž, existuje také možnost, že šlo o zakončení střechy či součást hrobu. Neumělé vyhotovení kříže a neostře kontury napovídají, že nešlo o práci profesionálního kameníka, což by podporovalo spíše teorii o smírčí funkci kříže. V tom případě by byl kříž vyhotoven pachatelem hrdelního zločinu. Smírčí kříže ve své době vznikaly proto, aby bylo dosaženo smíru mezi osobou, která zavinila smrt druhého člověka a rodinou oběti. Tyto kamenné kříže byly součástí právního řešení vedle uznání viny a pokání. Byly umístěny na veřejných místech pro výstrahu ostatním, a také jako věčná připomínka zločinu, který se stal podnětem jejich vyhotovení. Kámen, který se nachází pod křížem, je opracovaný a je na něm vyryta značka.

O kříži se nepodařilo nalézt zmínku v žádném archivu, nejstarší fotografie pochází z 90. let 20. stol. Informace z doplňkového listu nemovité kulturní památky zámeckého pivovaru v Březnici, že je kříž do zdi vložen obráceně, byla vyvrácena odborným restaurátorem.

Kříž je památkově chráněn a byl zrestaurován pod vedením akad. sochaře Jiřího Švece na jaře roku 2014. Projekt restaurování kříže byl podpořen Pivovarem Herold a také z programu Think Big, který realizuje Nadace Telefónica ve spolupráci s Nadací rozvoje občanské společnosti.